

трёх государств - Украины, Литвы и Польши. В конференции принимали участие 15 стран Европы и Еврокомиссии ООН.

Литва очень заинтересована также в строительстве нефтетерминала в Одессе и нефтепровода Одесса - Броды - Гданьск. Она готова принять участие в этом строительстве, если будет принято политическое решение о транспортировке части Азербайджанской нефти через Одессу.

Утверждение (санкционирование) новых коридоров позволит увеличивать международные транспортные перевозки в Украину и с её территории в обратном направлении. А это - дополнительные поступления в Государственный бюджет и средства пополнения и обновления подвижного состава всех видов. Ясное дело, осуществление международных перевозок добавляет ответственности государству, через которую проходят транспортные коридоры, требует капиталовложений в строительство, реконструкцию и ремонт автодорог, железнодорожных магистралей.

В 1998 году силами корпораций "Укравтодор" и "Укрзалізниця" проведены дорожные работы на международных трассовых коридорах из Германии и Венгрии до Киева через Львов. На это израсходовано 360 млн. гривен. В августе 1999 года завершено электрификацию последнего отрезка железнодорожного сектора транспортного коридора от западной границы (с Венгрией) на Беларусь - Нежин - Чернигов, что стоило 80 млн. гривен. Но эти издержки могут быстро окупиться ввиду снижения стоимости железнодорожных перевозок на этих направлениях на 30%.

До 2005 года Украина должна (на требование Евросоюза) довести до международных стандартов почти 3860 километров автодорог. Средства на дорожные работы планируются собственные и привлечённые. Сейчас готовятся предложения Мировому банку и Европейскому банку реконструкции и развития принять участие в финансировании строительства международных транспортных коридоров в Украине.

Пока что, процесс узаконения новых международных транспортных коридоров, какие проходят через Украину, продолжается. Будем надеяться что к 2010 году Украина займёт одно из ведущих мест в системе транспортных коммуникаций мира.

ПЕРААДОЛЕННЕ ЭКАЛАГІЧНЫХ І САЦЫЯЛЬНА-ПСІХАЛАГІЧНЫХ НАСТУПСТВАЎ ЧАРНОБЫЛЬСКОЙ ТРАГЕДЫ — ВАЖНЕЙШАЯ ЗАДАЧА СУСВЕТНАЙ СУПОЛЬНАСЦІ

А.І.Смолк

Беларускі ўніверсітэт культуры, Рэспубліка Беларусь

Сучасная сацыяльна-культурная сітуацыя ў свеце характарызуецца нарастаннем колькасці экалагічных і тэхнагенных катастроф, ваенных канфліктаў і сашы-

яльна-эканамічных узрушэнняў. А найвялікшай тэхнагеннай катастрофай XX ст. спецыялісты лічаць аварыю на Чарнобыльскай атамнай электрастанцыі. Паводле падлікаў, зробленых Міжнародным агенствам па атамнай энергіі (МАГАТЭ), мільёны людзей у розных краінах пацярпелі ад яе ўздзеяння. У выніку выбуху на чацвёртым энергаблоку ЧАЭС над рэактарам увварыўся слуп газу і аэразолю, якія аселі на велізарнай тэрыторыі і на паверхні вады, дасягнушы нават Атлантычнага акіяна.

Лёгка радыеактыўныя часцінкі і сумесі газу дасягнулі Польшчы, Германіі, Аўстрыі, Румыніі, Швейцарыі, Швецыі, Паўночнай Італіі, Францыі, Бельгіі, Нідэрландаў, Вялікабрытаніі, Паўночнай Грцыі. Яны былі зарэгістраваны ў Ізраілі, Кувейце, Турцыі, Японіі, Кітаі, ЗША і Канадзе. Узровень радыеактыўнасці ў многіх еўрапейскіх краінах павялічыўся ў 100 разоў у параўнанні з натуральным фонам.

Каля 70 % радыеактыўных рэчываў, якія паступілі ў атмасферу Еўрапейскай часткі СССР у выніку катастрофы, прыходзіцца на тэрыторыю Беларусі.

У Расіі і на Украіне аказалася забруджанай значна меншая тэрыторыя. Так, цэзіем-137 са шчыльнасцю больш за 37 кБк/м² было забруджана 23 % тэрыторыі Беларусі, 4,8 % — Украіны, 0,5 % — Расіі (рыс.1).

У Беларусі ад вынікаў чарнобыльскай катастрофы пацярпела 27 гарадоў і 3221 населены пункт, дзе пражываю 1 840 951 чалавек. Амаль 30 % ляснога фонду апынулася ў зоне з павышанай радыяцыяй.

Рыс.1. Дыяграма забруджання тэрыторыі Беларусі, Украіны і Расіі цэзіем-137.

Аварыя на Чарнобыльскай АЭС высветліла шэраг сур'ёзных праблем у жыццяздзейнасці грамадства. Перад ім паўстала задача пераадолення экалагічнага крызісу, звязанага з катастрофічнымі вынікамі чалавечай дзейнасці.

Усведамленне рэальных маштабаў наступстваў чарнобыльскай катастрофы выклікала неабходнасць у распрацоўцы комплекснай праграмы па пераадоленні радыяцыйнага забруджання.

Рэалізацыя чарнобыльскай праграмы ва ўмовах сацыяльна-эканамічнага крызісу, які перажываюць краіны СНД, патрабуе намаганняў усіх сацыяльных

інстытутаў. Акрамя Міністэрства па надзвычайных сітуацыях і абароне насельніцтва ад вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, былі створаны спецыяльныя дзяржаўныя структуры, якія займаюцца чарнобыльскімі праблемамі.

Усведамленне сувеснай супольнасцю глабальнасці чарнобыльскай катастрофы адбылося пасля абнародавання даклада “Міжнародны чарнобыльскі праект”, які падрыхтаваў Міжнародны кансультацыйны камітэт. Матэрыялы Камітэта набылі шырокі міжнародны рэзананс. Урады многіх краін (найперш суседніх еўрапейскіх) прыйшлі да высновы, што вынікі чарнобыльскай катастрофы неабходна пераадольваць агульнымі намаганнямі.

Каардынатарам міжнароднага супрацоўніцтва з’яўляецца Арганізацыя Аб’яднаных Нацый. У красавіку 1990 г. урады Беларусі, Украіны і Расіі папрасілі ўключыць пытанне аб міжнародным супрацоўніцтве па чарнобыльскай праграме ў павестку дня першай сесіі Эканамічнага і сацыяльнага савета ААН. 45-я сесія Генеральнай Асамблеі ААН, якая адбылася ў снежні 1990 г., прыняла рэзалюцыю пад назвай “Міжнароднае супрацоўніцтва ў справе змякчэння і пераадолення вынікаў аварыі на Чарнобыльскай атамнай станцыі”. Па сваім змесце яна з’яўляецца шырокамаштабнай праграмай міласэрнасці і сапідарнасці. У ёй змешчаны заклік да сувеснай супольнасці арганізаваць ва ўсіх краінах кампанію па зборы добраахвотных ахвяраванняў на дапамогу людзям, пацярпелым ад чарнобыльскай катастрофы. Пры ААН створаны спецыяльны фонд, сродкі якога накіроўваюцца ў рэгулярныя бюджэты для выканання пэўных міжнародных праектаў.

На Беларусі пры фінансавай падтрымцы ААН ажыццяўляецца 25 праектаў. Напрыклад, у праграму ААН для Беларусі ў 1994 г. быў уключаны праект пад назвай “Умацаванне радыяцыйнай аховы, ядзернай бяспекі і стварэнне інфраструктуры для захавання ралыеактыўных адходаў” коштам 305 тыс. долараў.

Сувесная арганізацыя аховы здароўя (СААЗ) у 1991 г. на 44-й сесіі Сувеснай асамблеі аховы здароўя вырашыла стварыць пад эгідай СААЗ Міжнародную праграму па змяншэнні ўздзеяння на здароўе людзей вынікаў чарнобыльскай катастрофы. Гэтая праграма паспяхова рэалізуецца і ў Беларусі. Чатыры яе праекты (“Шчытападобная залоза”, “Гематалогія”, “Пашкоджанне галаўнога мозга ва ўлонні маці”, “Эпідэміялагічны рэгістр”) ахопліваюць насельніцтва рэгіёнаў з высокім узроўнем забруджвання.

На добраахвотныя ўзносы фінансуюцца праекты камп’ютэрызаваных даследаванняў, падрыхтоўкі кваліфікаваных спецыялістаў, прапаганды і ўкаранення сучасных метадаў і сродкаў дыягностыкі і лячэння хвароб, выкліканых радыяцыяй.

Падтрымку праектаў чарнобыльскага накірунку ажыццяўляюць таксама Сувесная метэаралагічная арганізацыя, Харчовая і сельскагаспадарчая арганізацыя, Еўрапейская эканамічная камісія, Арганізацыя прамысловага развіцця, Дзіцячы фонд ААН, Гуманітарны фонд ААН, ~~Гуманітарны фонд ААН, Гуманітарны фонд ААН, Гуманітарны фонд ААН~~

70 праектаў, 30 з якіх рэалізуюцца ў Беларусі, распрацавала Арганізацыя Аб'яднаных Нацый па пытаннях адукацыі, навукі і культуры (ЮНЕСКА). З 1990 г. яна пачала актыўна развіваць Чарнобыльскую праграму. У гэтым жа годзе Міжнародны каардынацыйны савет праграмы ЮНЕСКА "Чалавек і біясфера" (МАБ) заснаваў Чарнобыльскую экалагічную навуковую сетку (ЧЭНС) у песным супрацоўніцтве з Нацыянальным камітэтам МАБ Беларусі і Інстытутам радыябіялогіі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. Гэтае структурнае падраздзяленне ААН таксама займаецца арганізацыяй адпачынку дзяцей з пацярпелых рэгіёнаў. З дапамогай ЮНЕСКА ў Беларусі створаны і праг псіхарабілітацыйных цэнтраў, якім далзены медыцынскае абсталяванне і лекі.

У пачатку 90-х гадоў пачынаецца рух грамадскіх арганізацый, хрысціянскіх абшчын, прыватных фірмаў і асобных грамадзян еўрапейскіх краін, ЗША і Канады па аказанні гуманітарнай дапамогі пацярпелым краінам. Гэта дало магчымасць Беларусі істотна паскорыць і якасна палепшыць працэс вырашэння многіх чарнобыльскіх праблем.

Міжнароднае супрацоўніцтва па вырашэнні чарнобыльскіх праблем актыўна развіваецца паміж няўрадавымі арганізацыямі. На рахунку грамадскіх арганізацый — акцыі міжнароднага маштабу: кангрэсы, сімпозіумы, гуманітарная дапамога, стварэнне на Беларусі медыцынскіх і навуковых цэнтраў радыяцыйнага профілю, масавае здараўленне дзяцей Беларусі за мяжой.

Літаратура:

1. Бабосов Е. М. Чернобыльская трагедия в ее социальных измерениях. — Мн., 1996.
2. Беларусь: среда для человека // Национальный отчет о человеческом развитии '96. — Мн., 1996.
3. Гофман Джон. Чернобыльская авария: радиационные последствия для настоящего и будущих поколений. — Мн., 1994.
4. Дзейнасць устаноў культуры па мінімізацыі наступстваў чарнобыльскай трагедыі / А. І. Смолік, У. А. Мамонька, А. Р. Маісеенка і інш.; Пад рэд. А. І. Смолкі. — Мн., 1999.
5. Радиоактивное загрязнение растительности Беларуси (в связи с аварией на Чернобыльской АЭС) / В. И. Парфенов, Б. И. Якушев, Б. С. Мартинович и др.; Под ред. В. И. Парфенова, Б. И. Якушева. — Мн., 1995.
6. Савченко В. К. Экология чернобыльской катастрофы: Науч. основы междунар. программы исследований / Пер. с англ. — Мн., 1997.
7. Чернобыль. Погляд праз дзесяцігоддзе: Даведнік / Беларус. энцыкл.; Рэдкал.: Я. В. Малашэвіч (гал. рэд.) і інш. — Мн., 1996.
8. Чернобыльская авария: последствия и их преодоление: Национальный доклад / Мян-во по чрезвыч. ситуациям. НАН Беларуси; Под ред. Е. Ф. Конопли, И. В. Ролевича. — 2-е изд., перераб. и доп. — Барановичи, 1998.

9. Экологические, медико-биологические и социально-экономические последствия катастрофы на ЧАЭС в Беларуси / Под ред. Е.Ф. Коноши, И.В. Ролевича. — Мн., 1996.

ПРЕДПОСЫЛКИ РАЗВИТИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ ПЕРЕВОЗОК В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

Р.Б. Ивуть

Белорусская государственная политехническая академия, Республика Беларусь

Республика Беларусь и Брест находятся в пределах коридора Восток-Запад, который по международной классификации числится под №2 и функционирует по направлениям: страны Западной Европы-Брест-Минск-Орша-Москва (решается вопрос о его продлении до Нижнего Новгорода). По территории республики в рамках этого коридора проходит двухпутная электрифицированная железнодорожная линия протяженностью 615 км, обеспечивающая скорости движения грузовых поездов до 80 км/ч, пассажирских - до 140 км/ч, а также автомобильная дорога Брест-Минск-граница России протяженностью 606 км, которая реконструируется и модернизируется в целях достижения уровня их технического состояния, соответствующего требованиям международного стандарта.

По территории республики проходят два общеевропейских транспортных железнодорожных коридора: Брест-Минск-Осиновка (транспортный коридор №2) и Езерище-Гомель-Терюха (транспортный коридор №9), а также ответвления №9Б Гудогай- Минск-Гомель-Терюха. Придавая приоритетное значение развитию второго транспортного коридора, соединяющего Запад через Беларусь и Россию с государствами Азии, Белорусская железная дорога совместно с Министерством путей сообщения Российской Федерации, Польскими государственными железными дорогами и АО «Германские железные дороги» заключили 24 апреля 1995 года Соглашение о сотрудничестве в области модернизации, реконструкции и развития железнодорожного коридора Берлин-Варшава-Минск-Москва.

Автомобильная дорога М1/Е30 Брест-Минск-граница Российской Федерации является участком Критского коридора №2, соединяющего Германию, Польшу, Беларусь и Россию и определенного Европейским Союзом наиболее приоритетным среди Критских коридоров в связи с важным значением проходящих по нему торговых потоков между Востоком и Западом.

Европейская Комиссия в рамках программы ТАСИС в 1992-1993 годах оказала содействие в проведении исследований в подготовке ТЭО и разработке проекта развития автомобильной дороги Брест-Минск-граница Российской Федерации.

Правительство Республики Беларусь в январе 1994 года приняло решение о проведении модернизации этой автомобильной дороги в целях доведения ее параметров до международных стандартов в соответствии с требованиями Европейско-